

**BOSHLANG'ICH SINFLAR O'QUVCHILARIGA XORIJIY TILNI
INTERFAOL USULLAR YORDAMIDA O'RGATISH**

SamDChTI

Ingliz tili 2 MBT

2201-guruh talabasi

F.Sh.Xolmirzayeva

Elektron pochta: felizkhan@gmail.com

Tel: +998904579257

Annotatsiya: Hozirgi kun talabiga javob berish uchun avvalambor chet tillarni mukammal o'rganish zaruriyati darajasiga chidi. Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda o'quvchilarning til o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshirish uchun chet tili o'qitishning samarali, zamonaviy va interfaol metodlari to'g'risida.

Kalit so'zlar: metod, teacher-student interaction, audio, visuals, video, „Think, pair and share“, Brainstorming, Incident process, Q&A sessions, multafilmlar.

Bugun jahon iqtisodiyotida o'z o'rniga egallashga harakatlanayotgan davlatimiz uchun xorijiy hakorlarimiz bilan birgalikda o'z buyuk kelajagini qurayotgan vatandoshlarimiz uchun xorijiy tilni mukammal bilish zaruriyati yuqoridir. Insoniyat uchun ijtimoiy munosabat qurishda eng muhim faktor bu tildir. Vaholanki, til o'rganishni yoshlikdanoq boshlash DTS ning „A“ bosqich, ya'ni boshlang'ich sinflarni o'z ichiga oladi. Demak, ingliz tilini 1-sinfdan boshlab o'rgatish, ularning xorijiy tilga bo'lgan qiziqishlarni kuchaytirish va qo'llab-quvvatlash, shu yoshdagi o'quvchilarni avvalambor eshtirish, tushunish va gapirish haqida boshlang'ich tushunchalar bilan o'qituvchilar tomonidan ta'minlanadi. 2-sinfdan boshlab alifbo yozib tushunish faoliyatlarini turli xil o'yinlar, interfaol usullar, zamonaviy jihozlar bilan samaradorlikni oshirmoqda.

Interfaol o'qitish bu o'quvchilarga o'z ta'lim jarayonida faol ishtirok etadigan

tarzda o'rgatishdir. Bunday ishtirokni yaratishning turli usullari mavjud. Ko'pincha u:

teacher-student interaction (o'qituvchi va o'quvchining o'zaro ta'siri)

student-student interaction (talaba va talabaning o'zaro ta'siri)

the use of audio, visuals, video (audio, vizual, videodan foydalanish)

hands-on demonstrations and exercises (amaliy ko'rgazmalar va mashqlar)

O'qituvchilar o'quvchilarning sinfnig faol a'zosi bo'lishga, mustaqil fikrlashga, miyasidan foydalanishga undaydi, natijada uzoq muddatli xotira saqlanib qoladi. Talabalar nafaqat bilimi oshadi, balki qiziqishi, kuchi, bilimi, jamoaviy ruhi, fikr erkinligi ham ortadi.[2]

Qiziqishlarni kuchaytirish, boshlang'ich sinfdagi o'quvchilarga chet tilini mazmunli va qiziqishi yo'q o'quvchilarni qiziqtirish uchun quyidagi interektiv metodlardan foydalanish mumkin:

1. Ko'rish orali eslab qolish. Ma'lumki, ba'zi yosh bolalar eshitgan eshitganlaridan ko'ra ko'proq ko'rgan predmetlarini eslab qolishadi. Shu sababli, darsni turli xil ko'rgazmali qurollar plakatlari orqali va kundalik hayotda ko'p ishlatiladigan narsalarga yozish orqali yangi so'zlarni o'rgatish va gap tuzishni rivojlantirish.[1]

2. Audiolar va qo'shiqlar orqali tushunish yoki eslab qolish qiyin bo'lgan so'zlarni kuylash va qaytarish. Bu bolaning eshtish va og'zaki nutqini rivojlantiradi.[1]

3. Think, pair and share (O'ylab ko'rish, juftlashi va baham ko'rish). Ma'lum bir mavzu atrofida muammo yoki savol qo'ying va o'quvchilaringizni juftlashtirish. Har bir o'quvchiga to'g'ri xulosa chiqarishlari uchun yetarli vaqt berish va bolalarga o'z xulosalarini o'z ovozlari bilan baham ko'rishlariga imkon berish. Shunday qilib, o'quvchilar mashg'ul bo'ladi, muloqot qiladi va har qachongidan ham ko'proq sinfni eslaydi.[2]

4. Brainstorming (Aqliy hujum). Interfaol aqliy hujum asosan guruh mashg'ulotlarida o'tkaziladi. Jarayon ijodiy fikr va g'oyalarni shakllantirish uchun foydalidir. Aqliy hujum o'quvchilarga birgalikda ishlashni o'rganishga yordam

beradi va eng avvalo bir-biridan o'rganadi. Sinfda foydalanish mumkin bo'lgan 8 ta qiziqarli aqliy hujum ilovalarini ko'rib chiqish kerak yoki fikrlashni shakllantirish uchun BookWidgets Mindmap vidjetidan foydalanish mumkin. [2]

5. Buzz session (Buzz sessiyasi). Ishtirokchilar bir mavzuga e'tibor qaratadigan sessiya guruhlarida birlashadilar. Har bir guruhda har bir talaba o'z fikr va g'oyalarini o'z hissasini qo'shadi. Har bir guruhdagi talabalar o'rtasida munozara va hamkorlikni rag'batlantirish. Har bir inson bir-birining fikri va tajribasidan o'rganishi kerak. [2]

6. Incident process (Voqea jarayoni). Ushbu o'qitish uslubi amaliy tadqiqot formatini o'z ichiga oladi, ammo jarayon to'liq amaliy mashg'ulot kabi qattiq emas. Asosiy e'tibor haqiqiy odamlar bilan bog'liq bo'lgan haqiqiy muammolarni hal qilishni o'rganishga qaratilgan - o'quvchilarni sinfdan tashqari hayotga tayyorlash. Talabalarning kichik guruhlarini haqiqiy voqealar tafsilotlari bilan ta'minlash va keyin ulardan samarali yechim ishlab chiqishni so'rash. [3]

7. Q&A sessions (Savol-javob sessiyalari). Har bir mavzuga kirishdan keyin, lekin rasmiy ma'ruza o'qishdan oldin, talabalarinigizdan mavzuga oid savollarni 3 × 5 indeksli kartalarga yozib qo'yishlarini so'rash. Kartalarni yig'gandan so'ng, ularni aralashtirib, o'qish va o'quvchilar tomonidan yaratilgan savollarga javob berish. [3]

8. Multfilmlar orqali o'rgatish. Bollar turli xil multfilmlarni ko'rishga qiziqadi. Agarda bolaga ingliz tilidagi multfilmlarni ko'rishni odatga aylantirsa, garchi u to'laqoniy tarjima qilolmasada qahramonlarni harakati orqali hodisalarni analiz qilish va vaziyat haqidagi umumiy tushunchaga ega bo'ladi. [4]

„Biz zavq bilan o'rgangan narsalarni hech qachon unutmaymiz.“ - Alfred Mercier. O'rganish - bu hayotning asosiy quvonchlaridan biri, lekin ko'pincha mashaqqatli ish deb hisoblanadi. Bu eskirgan ta'lim tizimlarida hayotga hech qanday aloqasi bo'lmagan ma'lumotlarni nusxalash uchun sarflangan yillar natijasidir. O'yinlar o'rganishni zavqli qilishning aniq usuli bo'lsa-da, ular yagona yo'l emas. Ya'ni, dars mazmunli bo'lishi kerak (ular haqiqiy hayotda qo'llanilishi yoki dolzarbligiga ega) va ular juda oson yoki juda qiyin bo'lmasligi kerak. O'rganish, agar u qimmatli deb hisoblansa, qiziqarli bo'lishi kerak. [5]

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich sinf o'quvchilariga xorijiy til o'rganishni majburlik emas, aksincha, xorijiy tilnin qiziqarli tomonlarini ko'rsatish va bunda innovatson g'oyalar, interfaol usullar orqali o'rgatish lozim

REFERENCES

1. Shuhratova Dilfuz „Boshlang'ic h Ta'lim Jarayonida Xorjiy Tillarni O'qitish Metodikasi”Science and Innovation.International Scientific Journal Volume 1 Issue 8.Uif-2022:8.2|ISSN:2181-3337
2. <https://www.bookwidgets.com>
3. [resilienteducator.com](https://www.resilienteducator.com)
4. Mahliyo Nabiyeva „Boshlang'ch Sinflarda Chet Tilini O'qitish Metodikasi”
[https//conferencepublicaton.com](https://conferencepublicaton.com)
5. [ihteachenglish.com](https://www.ihteachenglish.com)
6. Zubaydova N.N The important of teaching vocabulary 2019